

Dezbateră televizată românească actuală. Personalități ale diasporei

Luminița HOARȚĂ CĂRĂUȘU*

Key-words: *talk-show, personalities, messages, meaning, gesture*

În cadrul discursului mediatic se evidențiază *dezbateră televizată*, un așa-numit „gen televizual” (Charadeau, Ghiglione 1997), care ar trebui analizat, în opinia lui Noël Nel, din două perspective, și anume, *perspectiva conversațională* și *perspectiva televizuală* (Nel 1990: 17).

Astfel, avându-se în vedere prima perspectivă, *dezbateră televizată* este o structură ierarhizată de schimburi verbale, fiind guvernată de reguli instituționale și de ritualuri. Ea este, în același timp, tributară unui context conținând elemente fixe legate de locul în care se desfășoară *dezbateră*, elemente conjuncturale legate de participanții la *dezbateră televizată* (Nel 1990: 17). *Dezbateră televizată* este „o situație televizată care plasează oratorii față în față, sub ochii telespectatorilor”, locutorii vorbind „adresându-se, în același timp, persoanelor de față și publicului” (Nel 1990: 17).

În ceea ce privește perspectiva televizuală, *dezbateră televizată* este „o emisiune sau un fragment de emisiune, animată de obiectivul informației și traversată de dimensiunea polemico-contractuală a comunicării”. În privința sistemului de reprezentare, emisiunea de acest tip propune un regim de vizibilitate care se caracterizează prin obiectivitate, dar care nu exclude spectacularul”, contractul său de credibilitate susținându-se pe „o etică a emisiunii în direct și a adevărului care nu refuză nici dramaturgia emoției, nici performanța actorului, nici activitatea instanței de punere în scenă” (Nel 1990: 25).

Dezbateră televizată este „o formă de interacțiune verbală organizată cu scopul de a scoate în evidență *adevărul*, oricare ar fi configurația sa, în legătură cu o temă problematizată, implicând un dispozitiv televizual”. Acest tip de activitate televizuală corespunde „*puterii în scenă* a cuvântului menit să «descopere adevărul»” (Charadeau, Ghiglione 1997: 81).

Studiul nostru reunește câteva observații referitoare la condițiile speciale de desfășurare a unei *dezbateri televizate*, într-un context situațional special al comunicării. Abordăm câteva aspecte care au apărut în cadrul unei interacțiuni mediate controlate (de tip *dezbateră televizată*). Studiul reprezintă o analiză de caz a *dezbaterii televizate Nocturne*, al cărei moderator este Marina Constantinescu și al cărei invitat este Gigi Căciuleanu, coregraf și dansator renumit, român din diasporă (vezi anexa 1).

* Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, România.

1. Perspectiva conversațională

Așa cum s-a menționat anterior, dezbateră televizată este o structură ierarhizată de schimburi verbale. Ea este determinată de prezența a cel puțin doi protagoniști, care, alternativ, joacă rolul vorbitorului și al receptorului, înscriindu-se într-o așa-numită „sincronizare interacțională” (Kerbrat-Orecchioni 1996: 4). Vorbitorul, care își planifică discursul la nivel cognitiv, trebuie să semnaleze acest proces de planificare receptorului, pentru a-i indica faptul că mai are să-i spună ceva sau că este dispus să-i cedeze cuvântul, marcând, astfel, posibilitatea unei intervenții a partenerului. Rolul receptorului, însă, constă în a asculta, în liniște, discursul vorbitorului și a-i semnala, frecvent și în mod regulat, că îl ascultă, că înțelege, că este de acord cu ceea ce acesta spune, satisfăcând, astfel, scopul „controlului vorbitorului”, fără a întrerupe fluxul dialogului. Cu alte cuvinte, pentru a exista schimbul comunicativ, nu este suficient ca doi sau mai mulți locutori să vorbească în mod alternativ, ci trebuie ca ei *să-și vorbească*, adică să fie ambii „angajați” în schimbul comunicativ și să producă „semne” ale acestui angajament mutual, recurgând la diverse „procedee de validare interlocutivă” (Kerbrat-Orecchioni 1996: 4).

Interacțiunea verbală din cadrul dezbaterii televizate pe care o analizăm este structurată în acte de vorbire „în doi membri” numite *perechi de adiacență* (Meibauer 1994: 134). Secvențele în discuție formează un schimb conversațional de replici, având caracter dialogic și înscriindu-se sub semnul obligativității (Hoarță Cărăușu 2003: 54). Referitor la dezbateră televizată pe care o analizăm, *perechile de adiacență* se pot observa în cadrul diverselor secvențe ale actelor de vorbire, ca de exemplu, *întrebare / răspuns*:

MC: pentru că erai rebel oare↑ + sau de ce?

GC: cred că nu-mi plăcea foarte mult. ++ adică nu vedeam↑ ++ unde mă duce dansul academic↑ + pentru că↑ ++ hai să fim drepți. + pentru un băiat↑ +++ mai ales↑ + mai ales pe vremea aceea↑ + în cel mai bun caz erai↑ +

MC: prim solist [al↑

GC: aveai] rolul principal↑ + și erai↑ ++ ă↑ + erai↑ + prințul din lacul lebedelor. ++ și-atunci trebuia s-aștepți în actul trei↑ + ca să faci trei↑ ++ ă↑ + xxx și trei mișcărele în spatele balerinei↑ + na↑ + nu mi se pare interesant. ++ eu vroiam să fac teatru↓ ++ vroiam să fac clown↑ + d↑ + de fapt făceam deja teatru de păpuși↑ ++ de la vârsta de zece ani↑ +;

MC: dar nu era oare↑ +++ nu. ++ altceva vreau să vă -ntreb. ++ credeți că↑ + acest↑ + altfel de dans↑ + se poate face↑ + ă↑ + fără să ai↑ + pașii aceștia de + de studiu clasic?

GC: în↑ ++ foarte mult m -a↑ ++ m -a↑ +++ mâncat acest↑ + această problemă↑ + ++ acuma ca să↑ + ca să↑ + spun așa↑ + tot așa ex abrupto și foarte repede↑ + este NU. + adică poți să nu treci prin clasic. +++ părerea mea este asta ACUM. +++ foarte multă vreme nu am gândit așa. + și nic↑ + ă↑ + cu dansatori pe care viața a făcut că↑ + am fost foarte repede↑ + foarte iute↑ + [chiar din plecare↑

MC: foarte iute da].

În punctul relevant pentru schimbarea emițătorului, intră în acțiune două *reguli de alocare a rolului de emițător*, și anume, desemnarea emițătorului următor de către cel care vorbește și autoselectarea ca emițător (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 45). Astfel, psihologii au descoperit că

între momentul în care o persoană își termină mesajul și momentul în care cealaltă începe să vorbească poate fi un interval de timp atât de scurt încât poate fi considerat aproape inexistent – în anumite cazuri este mai mic de 50 de miimi de secundă (Collett 2005: 88),

acest lucru numindu-se „tranziție lină” (Collett 2005: 88), pentru că trecerea de la un vorbitor la altul este atât de netedă.

Cele două reguli ale accesului la cuvânt permit ocurența unor fenomene, printre care se numără *suprapunerile* unor intervenții comunicative, suprapuneri ce pot fi definite ca fiind „vorbirea simultană a doi (sau mai mulți) participanți la o conversație” (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 46). Există două tipuri de suprapuneri, și anume, *suprapunerile propriu-zise*, care

apar în punctul relevant pentru schimbarea emițătorului, când locutorul în curs nu-și desemnează succesorul, mai mulți participanți fiind la fel de îndreptățiți să-și asume rolul de emițător. (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 46-47)

Suprapunerile sunt, în acest caz, un rezultat al competiției pentru rolul de emițător, și *suprapunerile- rezultat al întreruperii locutorului*, care sunt

produse înainte de încheierea intervenției locutorului în curs, ca urmare a întreruperii acestuia de către un alt participant”, acest tip de suprapuneri fiind „forme de violare teritorială, grave prin aceea că pot constitui preludiul unui conflict. (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 46-47)

În dezbaterea televizată analizată, suprapunerile apar deoarece vorbitorul în curs este întrerupt de către celălalt participant la interacțiune:

GC: PLIN. + PLIN de oameni ↑ ++ într -o sală ↑ + la teatrul evreiesc cred că era ↑ ++ era printr-o ↑ + într-o sală ↓ +++ PLINĂ. ++ plină de oameni ↑ + unde i se dăduse și un loc ↓ ++ să ↑ + să ↑ + lucreze ↑ ++ și am descoperit ↑ +++ GESTUL. +++ am descoperit ↑ + MĂIASTRA ↑ + cum îi spun eu ↑ +++ ă ↑ + am descoperit faptul ↑ + că o ↑ + o mână ↑ ++ un braț ↑ ++ o privire ↑ +++ ă ↑ + este nu numai o ↑ +++ un dans ↓ ci și un proces al minții. + un proces al gân dirii. + dansul care-l văzusem atunci se numea GÂNDUL. + pe o muzică FOARTE spirituoasă a lui olivier [*messiaen*].

MC: *messiaen*].;

MC: prim solist [*al* ↑

GC: *aveai*] rolul principal ↑ + și erai ↑ ++ ă ↑ + erai ↑ + prințul din lacul lebedelor. ++ și-atunci trebuia să-ștepti în actul trei ↑ + ca să faci trei ↑ ++ ă ↑ + xxx și trei mișcărele în spatele balerinei ↑ + na ↑ + nu mi se pare interesant. ++ eu vroiam să fac teatru ↓ ++ vroiam să fac clown ↑ + d ↑ + de fapt făceam deja teatru de păpuși ↑ ++ de la vârsta de zece ani ↑ +”;

„GC: eram DIRECTORUL ↓ + teatrului meu de păpuși. ++ și proprietarul și [*directorul*].

MC: și regizorul].

GC: și animatorul. + și actorul ↑ + și regizorul ↑ + și scenaristul ↑ +

MC: și ↑ ++ am impresia că v-ajutau ↑ ++ mătușa ↑ + mama ↑ +

GC: ei ↑ + mătușa ↑ sigur. + MAMA DIA ↑ [*familia* ↑

MC: *mama dia*] care rămânea ușor FASCINATĂ de ce faceți ↑ și ↑ + nu mișca păpușa când [*trebuie*

GC: *nu mișca* ↑] ++ și o mușcam de cot ↑ + ca păpușa să înceapă să se miște.

+++ și atunci ↑ ++ unul din spectacole pe care le-am făcut la târgu mureș ↑ + mult mai târziu ↑ + ă ↑ + la teatrul de păpuși ↑ + ă ↑ + inițial ↑ + teatrul ariel ↑ + care a devenit under ground ↑;

GC: nu există. ++ adică ești ↑ + ă ↑ + mereu pă ↑ + în prezent ↑ + și cum ai spus vorba prezent a și ↑ + [a și ↑

MC: trecut].;

GC: în ↑ ++ foarte mult m -a ↑ ++ m -a ↑ +++ mâncat acest ↑ + această problemă ↑ + ++ acuma ca să ↑ + ca să ↑ + spun așa ↑ + tot așa ex abrupț și foarte repede ↑ + este NU. + adică poți să nu treci prin clasic. +++ părerea mea este asta ACUM. +++ foarte multă vreme nu am gândit așa. + și nic ↑ + ă ↑ + cu dansatori pe care viața a făcut că ↑ + am fost foarte repede ↑ + foarte iute ↑ + [chiar din plecare ↑ MC: foarte iute da].

Folosind mărci care indică momentul intervenției, ascultătorul poate indica dacă vrea să evite sau să preia rolul vorbitorului, iar vorbitorul în curs poate indica dacă vrea să păstreze rolul de emițător sau să îl cedeze receptorului.

Există mai multe moduri în care ascultătorul poate să-i arate vorbitorului că vrea să vorbească. Carla Bazzanella numește acest tip de semnale *mărci care servesc la preluarea replicii*, considerând că acestea „ajută la stabilirea contactului lingvistic și la preluarea cuvântului” (Bazzanella 1995: 232).

Ca semnale care servesc la preluarea replicii, ajutând la stabilirea contactului lingvistic între protagoniștii actului lingvistic și la preluarea cuvântului de către ascultător, sunt utilizate, în dezbateră televizată analizată, mărci pragmatice de tipul *și și deci*:

GC: eram DIRECTORUL ↓ + teatrului meu de păpuși. ++ și proprietarul și [directorul.

MC: și regizorul].

GC: și animatorul. + și actorul ↑ + și regizorul ↑ + și scenaristul ↑ +

MC: și ↑ ++ am impresia că v-ajutau ↑ ++ mătușa ↑ + mama ↑ +

GC: ei ↑ + mătușa ↑ sigur. + MAMA DIA ↑ [familia ↑

MC: mama dia] care rămânea ușor FASCINATĂ de ce faceți ↑ și ↑ + nu mișca păpușa când [trebuie];

GC: am fost formator de dansatori. ++ am vrut să-i formez să danseze cum ↑ + gândesc eu. ++ și-atuncea ↑ + sau cum gândesc eu gândind ei ca mine. ++

MC: da.

GC: *deci* ↑ + pe undeva ↑ + nu numai un lucru de ↑ de ↑ de ↑ + de ↑ + de ↑ + corp. + și-atunci nu mi se părea foarte important. + am zis dom'le ↑ ++ tu corpul lucrează-ți-l cum vrei și dup-aia gândești ca mine. +++ dup-aia mi-am elaborat un fel de tehnică ↑ + de ↑ + de ↑ + de ↑ + chiar de ↑ + de training ↑ ++ de ↑ + de ↑ + lucru [cotidian.

MC: pregătire] ↑ + da.

Mărcile pragmatice ale acordului indică acceptarea unei teze, a unei concluzii a partenerului, și, de aceea, ocurența lor presupune dialogul. Se aprobă, se împărtășește opinia alocutorului, cu alte cuvinte, se consideră că ceea ce afirmă alocutorul este adevărat. Asentimentul este marcat, în dezbateră televizată pe care o analizăm, de *mărcile pragmatice ale acordului* de tipul *da și exact*. Mărcile pragmatice ale acordului, confirmării, adeziunii indică acordul din partea

interlocutorului, în privința aserției transmise de către vorbitor:

MC: a trebuit să mâncăți ↑ + exact]. să înghițiți acest tip de dans ↑ + ca să ↑ + îi simțiți gustul și [tentativa.

GC: *da*. + lumea ↑ + ă ↑ + confundă foarte des ↑ ++ faptul de a DANSA ↑ + cu faptul de a DĂNȚUI. +++ și aia-i frumos. ++ și isaia dănțuiește. +++ dar ↑ + dar ↑ + într-o anumită formă. + or ↑ + ceea ce e FOARTE frumos ↑ + și PARADOXAL ↑ ++ este că forma nu se naște din formă și pentru formă. ++ se naște dintr-un fel de ↑ ++ de nevoi umane + omeniești. ++ nu e ceva ↑ + vai ↑ + asta -i balerina ↑ + machiată frumos ↑ + cu ochii așa ↑ + cu ↑ cu ↑ părul strâns și ↑ + și face lucruri care nimeni nu poa9 să le facă. + *da*. ++ face lucruri. +++ pe care nimeni nu poa9 să le facă. ++ dar trecând PESTE ba ↑ + transcendând balerina sau balerinul ↑ ++ deodată poți ↑ + trecând printr-un lucru nemaipomenit ↑ + printr-un proces alchimic să zic eu ↓ + de transformare ↑ + să ↑ + să ↑ + redevii copil. ++ să redevii ↑ + ă ↑ + neaș. ++ să redevii ↑ + ă ↑ + inocent. ++ inocența asta pe care -a regăsit-o miro. ++ miro nu făcea ↑ + ce făcea pentru că nu știa să deseneze. +++ este pentru că a ↑ + a ↑ + a ↑ + A VRUT ↑ + să facă acest lucru ↑ + așa cum ↑ + a ↑ + ai fi într-un proces al ↑ + al ↑ + integrării ↑ + al ↑ + s-a ↑ + a mâncat realitatea. ++ a luat și-a băgat-o pă gât pă nas pă urechi ↑ + și dup-aia a ieșit sub [forma asta miro sau picasso.

MC: a topit-o] ↑ + cum spuneți.

GC: *exact*.

Sorin Stati distinge *acordul de confirmare* (Stati 2002: 54 și 72), aceasta din urmă fiind „o reacție la o cerere explicită de confirmare formulată de partener” (Năstase 2003: 219). *Da*, ca marcă a confirmării, occură într-un schimb de replici între cei doi protagoniști ai dezbaterii televizate analizate, Marina Constantinescu și Gigi Căciuleanu:

GC: PLIN. + PLIN de oameni ↑ ++ într -o sală ↑ + la teatrul evreiesc cred că era ↑ ++ era printr-o ↑ + într-o sală ↓ +++ PLINĂ. ++ plină de oameni ↑ + unde i se dăduse și un loc ↓ ++ să ↑ + să ↑ + lucreze ↑ ++ și am descoperit ↑ +++ GESTUL. +++ am descoperit ↑ + MĂIASTRA ↑ + cum îi spun eu ↑ +++ ă ↑ + am descoperit faptul ↑ + că o ↑ + o mână ↑ ++ un braț ↑ ++ o privire ↑ +++ ă ↑ + este nu numai o ↑ +++ un dans ↑ ci și un proces al minții. + un proces al gândirii. + dansul care -l văzusem atunci se numea GÂNDUL. + pe o muzică FOARTE spirituelă a lui olivier [messiaen.

MC: messiaen].

GC: *da*. + acest gând ↑ m -a ↑ + m-a uluit. + mi ↑ + mi -am dat seama că se poate dansa ↑ + pe altceva decât ↑ ++ hai să -i dăm prințesei un măr ↑ + sau hai să vedem că dacă ea s-a otrăvit ↑ + din acest măr ↑ + sau ↑ + hai să vedem dacă frumoasa din pădurea adormită a dormit chiar o sută de ani sau mai puțin ↑ +++ adică ↑ + deja problematica DINTR-ODATĂ ↑ ++ mi s-a urcat ↑ ++ hai să spun de la PĂMÂNT ↑ + în cer. ++ DINTR-ODATĂ ↑ + acel ↑ ++ eu aveam atunci paispezece ani ↑ + și ↑ + pentru c-atunci ne-a preluat dumneaei. +++ și ++ ATUNCI am descoperit că dansul ↑ + ASTA este pentru mine. + și ↑ ++ ATUNCI am început să lucrez cu ea ↑ și ATUNCEA dumneaei m-a luat. + în școală nu eram foarte bun. +++ ă ↑ ++ nu eram ↑ +++.

Dezacordul se exprimă, mai întâi, prin reluarea, în formă negativă, a frazei contestate sau prin mărci pragmatice de tipul: *din contră*, *nu* sau printr-o expresie echivalentă. Locutorul își exprimă dezacordul, refuzul, vizavi de intervenția

locutorului, utilizând formule explicite de tipul: „Nu sunt de acord”, „Este fals” și fraze performative de tipul „Contest afirmațiile tale”. În dezbateră televizată la care facem referire, funcționează ca marcă a dezacordului adverbul de negație *nu*:

MC: dar nu era oare ↑ +++ nu. ++ altceva vreau să vă -ntreb. ++ credeți că ↑ + acest ↑ + altfel de dans ↑ + se poate face ↑ + ă ↑ + fără să ai ↑ + pașii aceștia de + de studiu clasic?

GC: în ↑ ++ foarte mult m-a ↑ ++ m-a ↑ +++ mâncat acest ↑ + această problemă ↑ + ++ acuma ca să ↑ + ca să ↑ + spun așa ↑ + tot așa ex abrupto și foarte repede ↑ + este *NU*. + adică poți să nu treci prin clasic. +++ părerea mea este asta ACUM. +++ foarte multă vreme nu am gândit așa. + și nici ↑ + ă ↑ + cu dansatori pe care viața a făcut că ↑ + am fost foarte repede ↑ + foarte iute ↑ + [chiar din plecare ↑.

De remarcat și prezența în actul conversațional a *mărcilor pragmatice ale atenției în cursul actului conversațional*. Într-un anumit punct al conversației, interlocutorul vrea să semnaleze propria disponibilitate la realizarea comunicării și propria participare, cu mărci pragmatice de tipul: *da (da fatic)*, *așa (așa fatic)* etc:

GC: aveai] rolul principal ↑ + și erai ↑ ++ ă ↑ + erai ↑ + prințul din lacul lebedelor. ++ și-atunci trebuia s-aștepti în actul trei ↑ + ca să faci trei ↑ ++ ă ↑ + xxx și trei mișcărele în spatele balerinei ↑ + na ↑ + nu mi se pare interesa nt. ++ eu vroiam să fac teatru ↓ ++ vroiam să fac clown ↑ + d ↑ + de fapt făceam deja teatru de păpuși ↑ ++ de la vârsta de zece ani ↑ +

MC: *da* ↑ (râde) +

GC: eram DIRECTORUL ↓ + teatrului meu de păpuși. ++ și proprietarul și [directorul.

MC: și regizorul];

GC: am fost formator de dansatori. ++ am vrut să-i formez să danseze cum ↑ + gândesc eu. ++ și-atuncea ↑ + sau cum gândesc eu gândind ei ca mine. ++

MC: *da*.

GC: deci ↑ + pe undeva ↑ + nu numai un lucru de ↑ de ↑ de ↑ + de ↑ + de ↑ + corp. + și-atunci nu mi se părea foarte important. + am zis dom'le ↑ ++ tu corpul lucrează-ți-l cum vrei și după-ai gândesti ca mine. +++ după-ai mi-am elaborat un fel de tehnică ↑ + de ↑ + de ↑ + de ↑ + chiar de ↑ + de training ↑ ++ de ↑ + de ↑ + lucru [cotidian.

Perspectiva generală asupra politeții este una „fundamental *prescriptivă*”, fiind înțelesă ca

un set de norme sociale – variabil de la o comunitate la alta – din care decurg reguli practice de comportament – inclusiv reguli privind comportamentul lingvistic – pentru membrii fiecărei comunități considerate. (Ionescu Ruxăndoiu 2003: 65-66)

Politețea, ca „principiu universal și parametru esențial al dialogului intercultural”, constituie

un mecanism esențial în reglarea echilibrului ritual între actorii sociali și deci în fabricarea acordului, satisfacției reciproce prin intermediul forței limbajului și nu al limbajului forței. (Rovența Frumușani 2004: 48)

În vreme ce *politețea negativă* „este legată de evitarea sau redresarea situației” (Rovența Frumușani 2004: 46), *politețea pozitivă* vizează „dorința

fiecăruia de a se bucura de aprecierea și acordul semenilor săi” (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 107). Politețea pozitivă „are o funcție integrativă”, insistând asupra „elementelor de comunitate”, în timp ce politețea negativă se bazează pe „menținerea (și chiar pe sublinierea) distanței dintre indivizi” (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 108).

Politețea pozitivă „reflectă un efort de apreciere între colocutori, presupunând tratarea receptorului ca membru al grupului cărui îi aparține emițătorul, ca persoană cunoscută, agreată și apreciată” (Ionescu Ruxăndoiu 2003: 79). Politețea pozitivă consistă în faptul de

a produce orice act de vorbire pentru destinatar, cu un caracter esențial „antiamenințător”: manifestări ale acordului, oferte, invitații, complimente, mulțumiri, formule de bun-venit etc. (Kerbrat-Orecchioni 1996: 61)

Una dintre strategiile acestui tip de politețe este *satisfacerea eului pozitiv al receptorului* prin oferirea continuă de „cadouri” (bunuri materiale și spirituale, simpatie, înțelegere, cooperare) (Ionescu Ruxăndoiu 2003: 80), cu alte cuvinte, *formularea unor constatări despre receptor care să reflecte atenția acordată celor mai diverse aspecte referitoare la condiția acestuia*: interese, dorințe, necesități, bunuri. Se înscrie, astfel, în politețea pozitivă maniera în care Marina Constantinescu, moderatorul și realizatorul dezbaterii televizate în discuție, își prezintă, la începutul emisiunii, invitatul:

MC: Doar despre dans ↑ + teatru ↑ și muzică ↑ ++ în istoria culturii ↑ +++ ă ↑ ++ într-un SPAȚIU ↑ ++ pe care încercăm să-l refaceam acum ↑ ++ magic ↑ + spiritual ↑ ++ într-un ↑ + spațiu al creației pure ↓ autentice ↑ + de un devotament ↑ + EXTRAORDINAR. NOCTURNE de la teatrul ȚĂNDĂRICĂ. +++ de-a lungul timpului ↑ am avut șansa ca-n studioul ↓ + nocturnelor ↑ + să-i avem ↓ + fie pe miriam răducanu ↑ + fie pe johnny răducanu. ++ UN ELEMENT ↑ + lipsa din acest trio ↑ + spiritual ↑ + din acest trio față de care ↓ + de fapt ↑ +++ încerc să m-apropii ↑ +++ cu mintea și cu sufletul ↑ ++ de câte ori creăm ceva la nocturnele noastre. ++ GIGI CĂCIULEANU. ++ anii au trecut ++ și probabil ↑ + c -așa a fost să fie ca ACUM ↓ ++ în acest moment ↑ + să fie și gigi căciuleanu cu noi împreună ↑ ++ ca să refaceam în această cutie magică ++ gân dul ↑ + pentru care această emisiune se numește NOCTURNE. +++ mă bucur foarte mult ♣ ++ ÎN SFÂRȘIT ↑ ++ în sfârșit ↑ ă ↑ +++ refaceam ceva din ceea ce spuneam mai devreme. +++ ă ↑ ++ vă mulțumesc c-ați acceptat invitația noastră ↑ ++ și ↑ ++ ă ↑ ++ mărturisesc că ↑ +++ această întâlnire nu este deloc lipsită de emoție ↑ ++ pentru c -așa cum vă spuneam ↑ +++ v-aștept de mult. ++ și NOCTURNELE noastre aveau nevoie de gigi căciuleanu. ++ de mintea lui ↓ ++ atât de vie și de deschisă. +++ ă ↑ ++ am să -ncep foarte ex abrupto. +++ unul din lucrurile +++ care m -a impresionat întotdeauna ↑ + la dumneavoastră ↑ + este ↑ +++ recunoștința ↑ ++ pe care-o aveți față de un ↑ ++ mare artist ↑ +++ un ă ↑ ++ mare spirit ↑ ++ un om VIU ↑ + deschis la tot ceea ce înseamnă mișcare ↑ + teatru ↑ + la ce este VIU ȘI ADEVĂRAT. ++ pe-acest pământ. ++ sînteți printre puținii artiști ↑ + și personalități ↑ + care nu ezită ↑ + și caută motiv ↑ + și prilej ↑ + să aducă mulțumirile lui față de miriam răducanu. +++ este un lucru care ↑ ++ mărturisesc ↑ + este tot mai rar ↑ + în lumea noastră. +++ această REVERENȚĂ. +++ pe care cineva o face în fața maestrului. +++ ♣ +++ miriam îmi spunea să nu suferi că nu sînt nici eu acolo ↑ + pentru că gigi este prelungirea mea. +++ cine este miriam ↑ ++ răducanu PAPA cum îi spunem cu toții ↑ +++ pentru gigi căciuleanu ↑

+++ cel de ASTĂZI.

Prezentarea lui Gigi Căciuleanu făcută de către Marina Constantinescu conține *mărci ale adresării către telespectatori*, în cadrul dezbaterii televizate transcrise:

↑ am avut șansa ca-n studioul ↓ + nocturnelor ↑ + să-i *avem* ↓ + fie pe miriam răducanu ↑ + fie pe johnny răducanu.”;

„și NOCTURNELE *noastre* aveau nevoie de gigi căciuleanu. ++ de mintea lui ↓ ++ atât de vie și de deschisă.”.

Discursul lui Gigi Căciuleanu este unul argumentativ prin excelență. Astfel, una dintre strategiile argumentative¹ utilizate de către dansator este repetiția, repetarea unui sunet, a unui cuvânt sau a unei structuri morfo-sintactice ajutând vorbitorul (în cazul nostru, Gigi Căciuleanu) să insiste asupra unei idei, care, altfel, ar trece neobservată de către ascultător (în cazul nostru, Marina Constantinescu și telespectatorii programului național TVR1):

GC: eram DIRECTORUL ↓ + teatrului meu de păpuși. ++ și proprietarul și [directorul.

MC: și regizorul].

GC: și animatorul. + și actorul ↑ + și regizorul ↑ + și scenaristul ↑+;

GC: și nu pasăre. ++ de altfel ↑ + una din ↑ + unul din argumentele pe care doamna PAPA ↑ + miriam răducanu ↑ + mi-l dăduse-n momentul când tocmai ↑ ++ mi se spunea ↑ + de ce lucrez cu miriam ↑ + că asta nu e viitor ↑ + că ce-i aia ↑ + că *aia nu-i dans* ↑ ++ *aia nu-i dans* ↑ ++ *aia nu-i dans* ↑ și ea mi-a zis tocmai atunci făcuse un dans ↑ + care se chema ZBORUL. ++ pe o muzică superbă de johnny hooker ↑ ++ în care dânsa nu fâlfâia din aripi. ++ cum fac lebedele. +++ și aia-i frumos. ++ dar ea nu făcea asta. +++ la ↑ + la ea brațele erau șipite de corp ↑ +++ și capul doar se ↑ + adică ↑ + axul se schimba. ++ ceea ce se-tâmplă ↑ + ă ↑ + de fapt și c-o pasăre când zboară ↑ ++ este ↑ + ă ↑ + ea nu fâlfâie. ++ foarte rar fâlfâie.

Dacă în accepție lingvistică, *anafora* este „folosirea unui pronume, care are același referent cu un termen anterior; un pronume care se referă la aceeași entitate la care s-a mai referit un alt cuvânt anterior este anaforic” (Levinson 1994: 87), în accepție retorică, *anafora* este „repetarea unui cuvânt sau a unei expresii la începutul unor propoziții succesive” (Dascălu 2004: 142):

GC: da. + acest gând ↑ m -a ↑ + m-a uluit. + mi ↑ + mi -am dat seama că se poate dansa ↑ + pe altceva decât ↑ ++ hai să -i dăm prițesei un mă ↑ + sau hai să vedem că dacă ea s-a otrăvit ↑ + din acest măr ↑ + sau ↑ + hai să vedem dacă frumoasa din pădurea adormită a dormit chiar o sută de ani sau mai puțin ↑ ++ adică ↑ + deja problematica *DINTR-ODATĂ* ↑ ++ mi s-a urcat ↑ ++ hai să spun de la PĂMÂNT ↑ + în cer. ++ *DINTR-ODATĂ* ↑ + acel ↑ ++ eu aveam atunci paisprezece ani ↑ + și ↑ + pentru c-atunci ne-a preluat dumneaei. +++ și ++ *ATUNCI* am descoperit că dansul ↑ + ASTA este p entru mine. + și ↑ ++ *ATUNCI* am început să lucrez cu ea ↑ și *ATUNCEA* dumneaei m-a luat. + în școală nu eram foarte bun. +++ ă ↑ ++ nu eram ↑ +++.

Recurgând, în cadrul dezbaterii televizate în discuție, la invocarea numelor

¹ Referitor la problema *strategiilor argumentative*, vezi Hoarță Cărăușu 2008: 329-340.

unor personalități ale culturii universale – de exemplu, numele lui Olivier Messiaen (compozitor francez), cel al lui Joan Miro (pictor spaniol), cel al lui Constantin Brâncuși și al lui Pablo Picasso, cel al lui Johnny Hooker (muzician american), numele pictorilor ruși Ivan Aivazovsky și Vassily Kandinsky (în cadrul părții netranscrise din cadrul dezbaterii televizate analizate) –, Gigi Căciuleanu vrea să susțină opinia împărtășită, de altfel, Marinei Constantinescu, în cadrul dezbaterii televizate la care facem referire, potrivit căreia dansul lui Miriam Răducanu nu era numai dans, era cultură. De aceea, și dansul lui Gigi Căciuleanu, discipolul *Măiestrei*, este, așa cum el însuși afirmă în cadrul dezbaterii televizate urmărite, cultură, spirit, cizelare, *zbor* și nu *pasăre*:

GC: ești în alt prezent. ++ adică nu↑ ++ nu numai că ești trecut ↑ + da ' ↑ + treci dintr-un prezent într-altul. ++ acuma↑ ++ ă ↑ +++ problema cu adevărul în mișcare ↑ + este o problemă care mă chinuie de foarte multă vreme și ↑ +++ tocmai asta am descoperit la miriam răducanu. ++ în ACELAȘI TIMP↑ +++ EXACT ADEVĂRUL care este în sculptura lui Brâncuși. ++ în același timp e un adevăr esențial. ++ este REALMENTE un SPIRIT. ++ nu numai materie ↑ + ci spirit ↑ ++ și-n același timp ↑ + este o CIZELARE ↑ ++ o cizelare fără ↑ + fără ↑ + ă ↑ + fără sfârșit ↑ + a acestei păsări care devine la un moment dat ZBOR.

2. Perspectiva vizuală

În cadrul dezbaterii televizate analizate, Gigi Căciuleanu nu dansează. Atunci când vorbește însă, mâinile îi dansează. „Dansul mâinilor” lui Gigi Căciuleanu poate fi urmărit nu numai atunci când acesta face referiri la dans în general și la tehnicile utilizate în dans, în special (vezi anexa 2, imaginile 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10), ci și atunci când dansatorul face judecăți de valoare referitoare la profesoara sa, Miriam Răducanu, dar și la întâmplări care au marcat formarea sa profesională ulterioară ca dansator renumit și coregraf (vezi anexa 2, imaginile 3, 5, 11, 12, 13, 14). Fiecare gest al mâinilor corespunde unui cuvânt sau unei îmbinări de cuvinte rostite/ rostite de către Gigi Căciuleanu pe parcursul dezbaterii televizate transcrise: imaginea 1 „o mână”; imaginea 2 „un braț”; imaginea 3 „în cer”; imaginea 4 „dansul academic”; imaginea 5 „în cel mai bun caz”; imaginea 6 „trei mișcările”; imaginea 7 „zbor”; imaginea 8 „fâlfâia din aripi”; imaginea 9 „capu-aicea”; imaginea 10 „umerii jos”; imaginea 11 „cireșa-n vârf”; imaginea 12 „pe dinăuntru”; imaginea 13 „când o mâncai”; imaginea 14 „bunătate unică”.

Bibliografie

- Bazzanella 1995: Carla Bazzanella, *I segnali discorsivi*, în L. Renzi, *Grande grammatica italiana di consultazione*, Bologna.
- Charadeau Ghiglione 1997: Patrick Charadeau, Rodolphe Ghiglione, *La parole confisquée. Un genre télévisuel: le talk show*, Paris, Dunod.
- Collett 2005: Peter Collett, *Cartea gesturilor, Cum putem citi gândurile oamenilor din acțiunile lor*, București, Editura Trei.
- Dascălu 2004: Valentina Dascălu, *Manipulation through Words: rhetorical Devices in political and religious Speeches*, în Horia Hulban (editor), *Style in Language, Discourses and Literature*, vol 2, Iași, Editura Lumen.

- Hoarță Cărăușu 2003: Luminița Hoarță Cărăușu, *Elemente de analiză a structurii conversației*, Iași, Editura Cermin.
- Hoarță Cărăușu 2005: Luminița Hoarță Cărăușu (coord.), *Corpus de limbă română vorbită actuală*, Iași, Editura Cermin.
- Hoarță Cărăușu 2008: Luminița Hoarță Cărăușu, *Strategii argumentative și persuasive în discursul politic românesc actual*, în *Actele celui de al 7-lea Colocviu al Catedrei de Limba română (7-8 decembrie 2007)*, Editura Universității din București, p. 329-340.
- Ionescu Ruxăndoiu 1999: Liliana Ionescu Ruxăndoiu, *Conversația. Structuri și strategii*, București, Editura All Educational.
- Ionescu Ruxăndoiu 2003: Liliana Ionescu Ruxăndoiu, *Limba și comunicare. Elemente de pragmatică lingvistică*, București, Editura All Educational.
- Kerbrat-Orecchioni 1996: Catherine Kerbrat-Orecchioni, *La conversation*, Paris.
- Levinson 1994: St.C. Levinson, *Pragmatik*, Tübingen.
- Meibauer 1994: Jörg Meibauer, *Pragmatik. Eine Einführung*, Tübingen.
- Năstase 2003: Vera Năstase, *Acordul afirmativ în limba română vorbită*, în Laurenția Dascălu Jinga, Liana Pop (coord.), *Dialogul în româna vorbită*, București, Editura Oscar Print.
- Nel 1990: Noël Nel, *Le débat télévisé*, Armand Colin, Paris.
- Rovența-Frumușani 2004: Daniela Rovența-Frumușani, *Analiza discursului. Ipoteze și ipostaze*, București, Editura Tritonic.
- Stati 2002: Sorin Stati, *Principi di analisi argomentativa*, Bologna.

The Romanian Talk-show. Diaspora's Personalities

The paper refers to the ways in which the linguistically encoded information of sentence meaning provides an indication of the direct, literal messages intended by the speaker. Every sentence has a Direct Message Potential. Sentence meaning can be divided up into two separate and distinct parts. On the one hand, sentence encodes a proposition, which represents a state of the world which the speaker wishes to bring to the addressee's attention and, on the other hand, there is everything else: Mood markers such as lexical expressions of varying length and complexity. A general process corresponding to the development of systematic communicative codes, or linguistic development in terms of lexicalisation (and possibly also grammaticalisation) can be detected in the continuum for gesture types. The gradual replacement of speech with gesture influences both the form and communicative functions of gestures. In the absence of speech, gestures tend to develop standardised forms and more abstract meanings. Just as speech is seen as a physiological event based on articulatory gestures, so the performance of gestures depends on articulators and a place of articulation, the articulators being the hand(s) and arm(s), and the place of articulation being gesture space.

Anexa 1

Situația de comunicare:

data înregistrării: 10.11.2009

ora înregistrării: 0 și 20 de minute

autorul înregistrării: Luminița Hoarță Cărăușu

locul înregistrării: postul de televiziune TVR 1, dezbateră televizată *Nocturne*²

participanții: MC – Marina Constantinescu, realizator

GC – Gigi Căciuleanu, coregraf și dansator

autorul transcrierii: Luminița Hoarță Cărăușu

durata totală a pasajelor transcrise: 309

Observație ortografică: Pentru *sînt* s-a notat *sînt* și nu *sunt*.

MC: Doar despre dans ↑ + teatru ↑ și muzică ↑ ++ în istoria cu Iturii ↑ +++ ă ↑ ++ într-un SPAȚIU ↑ ++ pe care încercăm să-l refacem acum ↑ ++ magic ↑ + spiritual ↑ ++ într-un ↑ + spațiu al creației pure ↓ autentice ↑ + de un devotament ↑ + EXTRAORDINAR. NOCTURNE de la teatrul ȚĂNDĂRICĂ. +++ de-a lungul timpului ↑ am avut șansa ca-n studioul ↓ + nocturnelor ↑ + să-i avem ↓ + fie pe miriam răducanu ↑ + fie pe johnny răducanu. ++ UN ELEMENT ↑ + lipsea din acest trio ↑ + spiritual ↑ + din acest trio față de care ↓ + de fapt ↑ +++ încerc să m-apropii ↑ +++ cu mintea și cu sufletul ↑ ++ de câte ori creăm ceva la nocturnele noastre. ++ GIGI CĂCIULEANU. ++ anii au trecut ↑ ++ și probabil ↑ + c -așa a fost să fie ca ACUM ↓ ++ în acest moment ↑ + să fie și gigi căciuleanu cu noi împreună ↑ ++ ca să refacem în această cutie magică ↑ ++ gândul ↑ + pentru care această emisiune se numește NOCTURNE. +++ mă bucur foarte mult că +++ ÎN SFÂRȘIT ↑ ++ în sfârșit ↑ ă ↑ +++ refacem ceva din ceea ce spuneam mai devreme. +++ ă ↑ ++ vă mulțumesc c-ați acceptat invitația noastră ↑ ++ și ↑ ++ ă ↑ ++ mărturisesc că ↑ +++ această întâlnire nu este deloc lipsită de emoție ↑ ++ pentru c-așa cum vă spuneam ↑ +++ v-aștept de mult. ++ și NOCTURNELE noastre aveau nevoie de gigi căciuleanu. ++ de mintea lui ↓ ++ atât de vie și de deschisă. +++ ă ↑ ++ am să-ncep foarte ex abrupto. +++ unul din lucrurile ↓ +++ care m -a impresionat întotdeauna ↑ + la dumneavoastră ↑ + este ↑ +++ recunoștința ↑ ++ pe care-o aveți față de un ↑ ++ mare artist ↑ +++ un ă ↑ ++ mare spirit ↑ ++ un om VIU ↑ + deschis la tot ceea ce înseamnă mișcare ↑ + teatru ↑ + la ce este VIU ȘI ADEVĂRAT. ++ pe -acest pământ. ++ sînteți printre puținii artiști ↑ + și personalități ↑ + care nu ezită ↑ + și caută motiv ↑ + și prilej ↑ + să aducă mulțumirile lui față de miriam răducanu. +++ este un lucru care ↑ ++ mărturisesc ↑ + este tot mai rar ↑ + în lumea noastră. +++ această REVERENȚĂ. +++ pe care cineva o face în fața maestrului. +++ ă +++ miriam îmi spunea să nu suferi că nu sînt nici eu acolo + pentru că gigi este prelungirea mea. +++ cine este miriam ↑ ++ răducanu PAPA cum îi spunem cu toții ↑ +++ pentru gigi căciuleanu ↑ +++ cel de ASTĂZI.

GC: cel de astăzi e la fel ca cel de ieri + și ↑ + SPER ↑ + că e la fel cu cel de mâine. ++ ă ↑ + doamna miriam răducanu ↑ + este întotdeauna ↑ + și va fi ↑ ++ ă ↑ ++ persoana care m-a făcut. +++ PUR ȘI SIMPLU. + adică N-AȘ FI EXISTAT ↑

² Dezbateră televizată a fost transcrisă după convențiile de transcriere utilizate în Hoarță Cărăușu 2005: 11-13.

+++ în nici un fel ++ cred că nici fizic n -aș fi existat ↑ + dacă doamna miriam răducanu ↑ + nu m-ar fi LUAT ↑ + nu numai în brațe ↑ + nu m-ar fi luat așa ↑ + în căușul mâinilor ↑ ++ și nu m-ar fi ↑ + ÎMPINS pe scenă. + chiar din școală. ++ nu ↑ + nu ↑ + ca dans în orice caz n-aș fi continuat. ++ dacă n-aș fi avut ↑ ++ această ↑ ++ REVELAȚIE ↓ + ca în sensul aproape religios ↓ ++ al cuvântului ↓ +++ ă ↑ ++ când am văzut-o prima oară dansând ↑ ++ eu venind din școală ↓ + alergând ↑ + așa ↑ + mi s-a spus că așa ↑ + una din profesoarele noastre e mai trăznită ↑ + și ↑ + undeva profesorii noștri care n ă + nu ↑ nu ne lăsau ↑ + după aia am fost și persecutat. + de faptul că ↑ + ă ↑ + că lucram cu dumneaei ↑ + de la ↑ + mi-amintesc că era o ↑ + oră de pas de deux cum se spune ↑ + în parteneriat ↑ + și-am fugit. am ↑ am chiulit. +++și-am fugit ↑ + ă ↑ ++ în sala unde dumneaei dansa fără niciun afiș. + nu era anunțat ↑

MC: unde?

GC: PLIN. + PLIN de oameni ↑ ++ într -o sală ↑ + la teatrul evreiesc cred că era ↑ ++ era printr-o ↑ + într-o sală ↓ +++ PLINĂ. ++ plină de oameni ↑ + unde i se dăduse și un loc ↓ ++ să ↑ + să ↑ + lucreze ↑ ++ și am descoperit ↑ +++ GESTUL. +++ am descoperit ↑ + MĂIASTRA ↑ + cum îi spun eu ↑ +++ ă ↑ + am descoperit faptul ↑ + că o ↑ + o mână ↑ ++ un braț ↑ ++ o privire ↑ +++ ă ↑ + este nu numai o ↑ +++ un dans ↑ ci și un proces al minții. + un proces al gândirii. + dansul care -l văzusem atunci se numea GÂNDUL. + pe o muzică FOARTE spirituală ↑ + a lui olivier [messiaen].

MC: messiaen].

GC: da. + acest gând ↑ m -a ↑ + m-a uluit. + mi ↑ + mi -am dat seama că se poate dansa ↑ + pe altceva decât ↑ ++ hai să-i dăm prințesei un măr ↑ + sau hai să vedem că dacă ea s-a otrăvit ↑ + din acest măr ↑ + sau ↑ + hai să vedem dacă frumoasa din pădurea adormită a dormit chiar o sută de ani sau mai puțin +++ adică ↑ + deja problematica DINTR-ODATĂ ↑ ++ mi s-a urcat ↑ ++ hai să spun de la PĂMÂNT ↑ + în cer. ++ DINTR-ODATĂ ↑ + acel ↑ ++ eu aveam atunci paispezece ani ↑ + și ↑ + pentru c-atunci ne-a preluat dumneaei. +++ și ↑ ++ ATUNCI am descoperit că dansul ↑ + ASTA este pentru mine. + și ↑ ++ ATUNCI am început să lucrez cu ea ↑ și ATUNCEA dumneaei m-a luat. + în școală nu eram foarte bun. +++ ă ↑ ++ nu eram ↑ +++

MC: pentru că erați rebel oare ↑ + sau de ce?

GC: cred că nu-mi plăcea foarte mult. ++ adică nu vedeam ++ unde mă duce dansul academic ↑ + pentru că ↑ ++ hai să fim drepți. + pentru un băiat ↑ +++ mai ales ↑ mai ales pe vremea aceea ↑ + în cel mai bun caz erai ↑ +

MC: prim solist [al ↑

GC: aveai] rolul principal ↑ + și erai ↑ ++ ă ↑ + erai ↑ + prințul din lacul lebedelor. ++ și-atunci trebuia s-aștepți în actul trei ↑ + ca să faci trei ↑ ++ ă ↑ + xxx și trei mișcărele în spatele balerinei ↑ + na ↑ + nu mi se pare interesant. ++ eu vroiam să fac teatru ↓ ++ vroiam să fac clown ↑ + d ↑ + de fapt făceam deja teatru de păpuși ↑ ++ de la vârsta de zece ani ↑ +

MC: da ↑ (râde) +

GC: eram DIRECTORUL ↓ + teatrului meu de păpuși. ++ și i proprietarul și [directorul.

MC: și regizorul].

GC: și animatorul. + și actorul ↑ + și regizorul ↑ + și scenaristul ↑ +

MC: și ↑ ++ am impresia că v-ajutau ↑ ++ mătușa ↑ + mama ↑ +

GC: ei ↑ + mătușa ↑ sigur. + MAMA DIA ↑ [familia ↑

MC: mama dia] care rămânea ușor FASCINATĂ de ce faceți și ↑ + nu mișca păpușa când [trebuie

GC: nu mișca ↑] ++ și o mușcam de cot ↑ + ca păpușa să înceapă să se miște. +++ și atunci ↑ ++ unul din spectacolele pe care le-am făcut la târgu mureș ↑ + mult mai târziu ↑ + ă ↑ + la teatrul de păpuși ↑ + ă ↑ + inițial ↑ + teatrul ariel ↑ + care a devenit under ground ↑

MC: da ↑ +++

GC: i-am spus ↑ + ă ↑ + cartea junglei ↑ +++ cartea junglei x ↑ + sau ↑ + gustul cotului. ++ pentru că mi-aminteam cum mușcam din cotul mătușii ca ↑ +++ păpuș a să se miște mai repede. + deci ↑ + ȘI ASTA era dans pe undeva. + și -acum continui să mă mușc eu pă mine de Țoț ca să -ncep să mă mișc + de exemplu în momentul când ↑ + când ↑ + DANSUL este ↑ ++ cum să sun? ++ este VIAȚĂ. +++ DACĂ NU ↑ +++ (inspiră ad ânc și expiră) DACĂ NU trăiești clipă nu este adevărată. + dacă n-ai acest ↑ + acest adevăr al clipei ↑ ++ devine dansul ăla stereotipat contemporan ↑ + c-o fi modern ↑ + c-o fi clasic ↑ + [c-o fi cum o fi.

MC: ce să facem] că în general ↑ ++ în general ↑ + oameni ai ↑ ++ timpului pe care-l trăim ↓ ++ un timp grăbit ↑ + un timp neatent la detaliu ↓ ++ la clipă cum spuneți ↓ +++ ce facem ↑ ++ CUM FACEM să-nvățăm chestia asta cu trăiește clipa. +++ adică bucură-te ↑ ++ de ce ți se întâmplă. +++ de obicei ↑ ++ ă ↑ ++ proiectăm totul spre viitor ↑ ++ sau ne uităm în trecut și ratăm prezentul.

GC: problema ↑ +++ asta este. + problema este prezentul. ++ pentru că + în fond ↑ ++ nici trecutul ↑ + nici viitorul ↑ + în momentul dansului ↑ ++ ca și în momentul vieții ↓ + găsesc eu ↑ +++

MC: asta ↑

GC: nu există. ++ adică ești ↑ + ă ↑ + mereu pă ↑ + în prezent ↑ + și cum ai spus vorba prezent a și ↑ + [a și ↑

MC: trecut].

GC: ești în alt prezent. ++ adică nu ↑ ++ nu numai că ești trecut ↑ + da 9 ↑ + treci dintr-un prezent într-altul. ++ acuma ↑ ++ ă ↑ +++ problema cu adevărul în mișcare ↑ + este o problemă care mă chinuie de foarte multă vreme și ↑ +++ tocmai asta am descoperit la miriam răducanu. ++ în ACELASI TIMP ↑ +++ EXACT ADEVĂRUL care este în sculptura lui Brâncuși. ++ în același timp e un adevăr esențial. ++ este REALMENTE un SPIRIT. ++ nu numai materie ↑ + ci spirit ↑ ++ și-n același timp ↑ + este o CIZELARE ↑ ++ o cizelare fără ↑ + fără ↑ + ă ↑ + fără sfârșit ↑ + a acestei păsări care devine la un moment dat ZBOR.

MC: ZBOR.

GC: și nu pasăre. ++ de altfel ↑ + una din ↑ + unul din argumentele pe care doamna PAPA ↑ + miriam răducanu ↑ + mi-l dăduse-n momentul când tocmai ↑ ++ mi se spunea ↑ + de ce lucrez cu miriam ↑ + că asta nu e viitor ↑ + că ce-i aia ↑ + că aia nu-i dans ↑ ++ aia nu-i dans ↑ ++ aia nu-i dans ↑ și ea mi-a zis tocmai atunci făcuse un dans ↑ + care se chema ZBORUL. ++ pe o muzică superbă de johnny hooker ↑ ++ în care dansa nu fâlfaia din aripi. ++ cum fac lebedele. +++ și aia-i frumos. ++ dar ea nu făcea asta. +++ la ↑ + la ea brațele erau șipite de corp ↑ +++ și capul doar

se ↑ + adică ↑ + axul se schimba. ++ ceea ce se-ntâmplă ↑ + ă ↑ + de fapt și c-o pasăre când zboară↑ ++ este ↑ + ă ↑ + ea nu fâlfaie. ++ foarte rar fâlfaie. ++ în momentul ↑ + frumosul zborului este planatul. +++ când deschizi și planezi. ++ și ↑ ++ ea mi-a zis dacă cineva-ți spune altceva ↑ + nu te bate cu ei. +++ spune -le. da' ce? + pasărea lui brâncuși are pene? +++ șf + exact ↑ + ăsta -i adevărul. + adică adevărul păsării nu e pana ↑ + e ZBORUL. +++ așa este și cu dansul. ++ adică ↑ ++ dacă ↑ ++ pă undeva ↑ ++ ă ↑ + ieșim din aparențe ↓ + ceea ce-i greu. ++ pentru că începem să dansăm la oglindă. ni s-a spus ↑ + poziția unu ↑ + poziția doi ↑ + poziția a cincea la picioare ↑ + ă ↑ + capu-aicea ↑ + umerii jos ↑ + nu știu ce. ++ deci ↑ + am fost condiționați de la-nceput ↑ + băgați într-o ↑ + într-un fel de FORMĂ de-aia de prăjitură ↑ + și trebuia să ieșim și noi ↑ + ca o savarină. ++ adică la fel ↑ + toți ↑ + cu frișca unde trebuie ↑ + cu ↑ + cireașa în vârful ↑ + ă ↑ + așa. + și ↑ + mie mi se părea că-i mult mai frumos decât MĂNÂNCI savarina aia ↑ + decât să o vezi la fel ↑ + înșirată pă ↑ + pă ↑ + dealtfel ↑ + era o problemă pă vremea aia să mai și CUMPERI o savarină ↑ ++ dar ↑ + în fine. + mi se părea mai frumos s-o mănânc. + să și mușc din ea ↑ + și s-o simți ↑ ++ cât e de bună. + și cât e de bună pe dinăuntru. + pentru că pe dinafară ↑ + o fi ea frumoasă. ++ da' ↑ + copilu' ăla ↑ + care prima oară de când ↑ ++ mi-amintesc că se deschise-un magazin care se chema POLAR.

MC: POLAR.

GC: și atunci la polarul ăla ↑ + se dădeau niște friște ↑ + niște niște ↑ + într-un fel de pahar și se dădea frișcă. +++ frișca aia afară mi se părea rău + rece ↑ + urâtă. + când o MÂNCAI ↑ + era de-o bunătate unică. +++ de-atunci ↑ + [simt că și dansul e la fel.

MC: a trebuit să mâncați↑ + exact]. să înghițiți acest tip de dans ↑ + ca să ↑ + îi simțiți gustul și [tentația.

GC: da]. + lumea↑ + ă ↑ + confundă foarte des ↑ ++ faptul de a DANSA ↑ + cu faptul de a DĂNȚUI. +++ și aia-i frumos. ++ și isaia dănțuiește. +++ dar ↑ + dar ↑ + într-o anumită formă. + or↑ + ceea ce e FOARTE frumos ↑ + și PARADOXAL ↑ ++ este că forma nu se naște din formă și pentru formă. ++ se naște dintr-un fel de ↑ ++ de nevoi umane ↑ + omenești. ++ nu e ceva ↑ + vai ↑ + asta-i balerina ↑ + machiată frumos ↑ + cu ochii așa ↑ + cu ↑ + cu ↑ părul strâns și ↑ + și face lucruri care nimeni nu poa' să le facă. + da. ++ face lucruri. +++ pe care nimeni nu poa' să le facă. ++ dar trecând PESTE ba ↑ + transcendând balerina sau balerinul ↑ ++ deodată poți ↑ + trecând printr-un lucru nemaipomenit ↑ + printr-un proces alchimic să zic eu ↓ + de transformare ↑ + să ↑ + să ↑ + redevii copil. ++ să redevii ↑ + ă ↑ + neaș. ++ să redevii ↑ + ă ↑ + inocent. ++ inocența asta pe care-a regăsit-o miro. ++ miro nu făcea ↑ + ce făcea pentru că nu știa să deseneze. +++ este pentru că a ↑ + a ↑ + a ↑ + A VRUT ↑ + să facă acest lucru ↑ + așa cum ↑ + a ↑ + ai fi într-un proces al ↑ + al ↑ + integrării ↑ + al ↑ + s-a ↑ + a mâncat realitatea. ++ a luat și-a băgat-o pă gât pă nas pă urechi ↑ + și dup-aia a ieșit sub [forma asta miro sau picasso.

MC: a topit-o] ↑ + cum spuneți.

GC: exact.

MC: pe dinăuntru.

GC: pe dinăuntru. +++

MC: dar nu era oare ↑ +++ nu. ++ altceva vreau să vă-ntreb. ++ credeți că ↑ + acest ↑ + altfel de dans ↑ + se poate face ↑ + ă ↑ + fără să ai ↑ + pașii aceștia de + de

studiu clasic?

GC: în ↑ ++ foarte mult m-a ↑ ++ m-a ↑ +++ mâncat acest ↑ + această problemă ↑ + ++ acuma ca să ↑ + ca să ↑ + spun așa ↑ + tot așa ex abrupto și foarte repede ↑ + este NU. + adică poți să nu treci prin clasic. +++ părerea mea este asta ACUM. +++ foarte multă vreme nu am gândit așa. + și nici ↑ + ă ↑ + cu dansatori pe care viața a făcut că ↑ + am fost foarte repede ↑ + foarte iute ↑ + [chiar din plecare ↑

MC: foarte iute da].

GC: am fost formator de dansatori. ++ am vrut să-i formeze să danseze cun↑ + gândesc eu. ++ și-atuncea ↑ + sau cum gândesc eu gândind ei ca mine. ++

MC: da.

GC: deci ↑ + pe undeva ↑ + nu numai un lucru de ↑ de ↑ de ↑ + de ↑ + de ↑ + corp. + și-atunci nu mi se părea foarte important. + am zis dom'le ↑ ++ tu corpul lucrează-ți-l cum vrei și dup-aia gândești ca mine. +++ dup-aia mi-am elaborat un fel de tehnică ↑ + de ↑ + de ↑ + de ↑ + chiar de ↑ + de training ↑ ++ de ↑ + de ↑ + lucru [cotidian.

MC: pregătire] ↑ + da.

Anexa 2

Imaginea 1
„O mână”

Imaginea 2
„Un braț”

Imaginea 3
„În cer”

Imaginea 4
„Dansul academic”

Imaginea 5
„În cel mai bun caz”

Imaginea 6
„Trei mișcările”

Imaginea 7
„Zbor”

Imaginea 8
„Fâlfâia din aripi”

Imaginea 9
„Capu-aicea”

Imaginea 10
„Umerii jos”

Imaginea 11
„Cireșa-n vârf”

Imaginea 12
„Pe dinăuntru”

Imaginea 13
„Când o mâncai”

Imaginea 14
„Bunătațe unică”